

YTTRANDE
Dnr 18/0039
Stockholm den 2018-06-25

Näringsdepartementet
N2017/07857/BB

Yttrande - Lån och garantier för fler bostäder

Sieps har valt att i detta yttrande koncentrera sig på förslagets förenlighet med EU:s statsstödsregler.

Inledningsvis bör några centrala aspekter rörande EU:s statsstödsreglering nämnas. De är av vikt vid bedömningen om huruvida de föreslagna åtgärderna är förenliga med statsstödsreglerna. För det första har EU inte ett direkt mandat att besluta om åtgärder för medlemsländernas bostadsplanering. Det framgår av artiklarna 14 och 106(2) FEUF samt av protokoll 26 att länderna har ett stort utrymme att bedriva sin egen bostadspolitik. Indirekt kan dock EU:s statsstödsregler ha inverkan på ländernas möjligheter att fatta egna beslut om bostadspolitiken, i synnerhet eftersom kommissionen har mandat att ytterst besluta om vilka åtgärder som kan vidtas inom ramen för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI). Om tjänsten går att klassificera som en SGEI (vilket i första hand bedöms enligt de så kallade Altmark kriterierna) behöver medlemslandet inte anmäla den till kommissionen, förutsatt att den årliga ersättningen är mindre än ett visst angivet belopp. Kommissionens roll är begränsad till att övervaka att medlemsländerna inte begår några uppenbara fel i sin bedömning av vad som utgör en SGEI.

För att visa att utredningens förslag är förenliga med statsstödsreglerna bedömer Sieps att ytterligare analyser kan behövas. Sieps anser att man i mer detalj behöver visa hur exempelvis det är tänkt att den föreslagna hyresförlustgarantin faller under begreppet SGEI, vilket i så fall skulle göra förordning nr 360/2012 av den 25 april 2012 tillämplig. Stöd till företag inom byggsektorn kan förvisso falla under begreppet SGEI och i så fall göra förordningen tillämplig, men en förutsättning är att det stödmottagande företaget skriftligen ska ha fått i uppdrag att tillhandahålla tjänsten av det allmänt ekonomiska intresset för vilket stödet beviljas (skäl 6 i förordningen). Det är alltså inte tillräckligt att stödbeloppen håller sig under tröskelvärdena i förordningen utan det är även väsentligt att stödmottagaren också har ett tydligt uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Kommissionens beslut från 20 december 2011 (2012/21/EU) förtydligar att stöd till företag som subventionerar bostäder inte behöver förämnas, men är också tydligt med att företagen ska ha anförtrots att tillhandahålla tjänsterna (se bl a punkt 13). Det framgår även av beslutet att även ersättningar som överstiger tröskelvärdena till just företag som tillhandahåller bostäder

Sieps är en statlig myndighet som tar fram forskningsbaserade analyser i europapolitiska frågor. Målgruppen är i första hand svenska beslutsfattare på olika nivåer. Arbetet sker i samarbete med svenska och internationella forskare.

åt missgynnande medborgare eller social utsatta grupper skulle kunna undantas från anmälningskravet. Man är med andra ord inte helt begränsad till tröskelvärdena.

Sammanfattningsvis bedömer Sieps att det kan vara lämpligt att tydligare motivera hur kommissionens förordning och beslut ska tillämpas på utredningens förslag. I kommissionens bedömningar beaktas vanligtvis proportionalitetsprincipen, dvs. en bedömning görs om åtgärden står i rimlig proportion till avsett mål. Genom att upprätta en proportionalitetsbedömning på var och en av de föreslagna åtgärderna skulle det tydligare framgå vilka mål åtgärderna avser att uppnå, d v s hur de faller in under begreppet SGEI. Bedömningarna är viktiga att ha till hands i händelse av att kommissionen ställer frågor om åtgärderna.

I detta ärende har Eva Sjögren beslutat. Anna Wetter Ryde har varit föredragande.



Eva Sjögren
Direktör